

ВІРТУАЛЬНА РЕАЛЬНІСТЬ У ДИТЯЧІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Автор, працюючи над художніми образами, знаходиться у пошуку необхідного мовного матеріалу, створює власну уявну дійсність. Оскільки цей світ образний, він є близьким для сприйняття дитини, яка активно включається в нього.

З'ясуємо, яким же чином за допомогою мовних засобів реалізується дидактичний потенціал уявного світу. Для цього розглянемо декілька віршів, написаних мною для роботи з дітьми.

Апостроф

Проживаю я в сім'ї,
Люблять всі мене малі.
Дуже схожий сам на кому,
Запросить мене додому.

Прийменник

Я – прийменник. Суперклас.
Не тули мене – я пас.
Я окрема частина,
І болить моя вже спина.

Я влаштує всім вам свято,
Подарую листя м'яти,
Нав'язу шкарпетки дітям,
Тепло щоб було, як літом.

У мішку сиджу один,
На галявині – ні з ким,
А залізу **під** вікно,
Там мені вже все одно. [1, 140]

Такі граматичні категорії як апостроф, прийменник є важкими для розуміння дитини, але коли вони включені до світу віртуального, то набувають інших смислових відтінків. Трансформуючись, за рахунок образної уяви вони стають доступнішими, зрозумілішими: «апостроф» і «прийменник» персоніфікуються й постають в уяві дітей як живі істоти. Саме в цьому контексті основна функція прийменників «зв'язку слів у словосполученні, реченні» є вторинною, натомість – відбувається їх олюднення. Уживанням фауноніма «м'ята» в поетичному творі «Апостроф» та іменника з локальним значенням «галявина», який знаходимо у вірші «Прийменник», створюється національний колорит. У такий спосіб автор прагне виховати мовну особистість.

На прикладах авторських колискових «Коліскова для синочка» й «Спі-ваночка для донечки» відбувається залучення до національних традицій й формування мовної особистості засобами мови.

Коліскова для синочка¹

Десь за хмаринкою
Гномик живе,
Спатоньки сонечко
На ніч кладе.

.....

Спи, мій Чомусику,
Я помолюсь,
Сонечку й дощику
Низько вклонюсь.

Співаночка для донечки

Кольорова крапелька на листочок впала,
Вечорова зіронька в небі танцювала
Молочко та печиво місяць несе,
Спи, моя донечко, забувай про все.

.....

Коліскові насичені віртуальними образами «гномик», «Сон», «Дрімота», які сприймаються дитиною як реальні, що живуть поряд із нею. Вони також можуть вживатися як складові частини поширених звертань. Зокрема у займенниково-іменниковій формі «мій Чомусику», де лексема «Чомусик» знаходиться в постпозиції до присвійного займенника «мій». У такому випадку відбувається зміна смислових відтінків. Так, логічний наголос падає на першу частин, у такий спосіб інтенсифікуючи материнську любов.

Цікавими для нас є астроніми «місяць», «сонечко», «зіронька», що на синтагматичному рівні набувають нового значення. Вони трансформуються в авторському ідіостилі, таким чином, відбувається прирощення змісту. Лексеми на позначення небесних світил: «зіронька», «сонечко» утворені приєднанням до іменникової основи демінутивних суфіксів, а це сприяє створенню атмосфери спокою й любові.

Отже, за допомогою мовних засобів: персоніфікації, віртуальних образів реалізується дидактичний потенціал уявного світу, що є цінним у роботі з дітьми.

Література:

1. Лаврик Д.С. Апостроф. Прийменник. Слобожанщина. Альманах літераторів Сумщини. Випуск дванадцятий. – Суми: «Мрія-1», 2007. – 164 с.